

About Sambhar Lake

- **Location:** Sambhar Lake is situated 80 km south-west of Jaipur, Rajasthan.
- Sambhar Lake is the country's largest inland saline water body which attracts thousands of migratory birds every year.
- It represents the depression of the Aravalli Range.
- **The water source of Sambhar Lake:** It receives water from six rivers, namely Samaod, Khari, Mantha, Khandela, Medtha, and Roopangarh.
- **Economic Importance of Sambhar Lake:** It is the source of most of Rajasthan's salt production. It produces 196,000 tonnes of clean salt every year.

सांभार तलावाबद्दल

- **स्थान:** सांभार सरोवर राजस्थानच्या जयपूरच्या नैऋत्येला 80 किमी अंतरावर आहे.
- सांभार तलाव हा देशातील सर्वात मोठा अंतर्देशीय खारट पाण्याचा भाग आहे जो दरवर्षी हजारो स्थलांतरित पक्ष्यांना आकर्षित करतो.
- हे अरवली पर्वतरांगातील उदासीनता दर्शवते.
- **सांभार तलावाचे जलस्रोत:** समोद, खारी, मंठा, खंडेला, मेदथा आणि रूपनगड या सहा नद्यांमधून पाणी मिळते.
- **सांभार सरोवराचे आर्थिक महत्त्व:** हे राजस्थानातील बहुतेक मीठ उत्पादनाचे स्रोत आहे. ते दरवर्षी 196,000 टन स्वच्छ मीठ तयार करते.

Biodiversity of Sambhar Lake

- **Ecological Importance of Sambhar Lake:** It has been designated as a Ramsar site (recognized wetland of international importance).
- It is an important wintering area for flamingos and other birds that migrate from northern Asia.
- **Vegetation around Sambhar Lake:** The vegetation present in the catchment area is mostly xerophytic type (plants adapted for growth under dry conditions).
- **Fauna Diversity in Sambhar Lake:** commonly sighted birds at Sambhar Lake include Flamingoes, pelicans, and waterfowls.
- In 2019, almost 22,000 migratory birds died at the Lake due to avian botulism
- The Indian Veterinary Research Institute (IVRI), Uttar Pradesh confirmed avian botulism as the reason for the mass mortality of birds, at Sambhar Lake in Rajasthan.

सांभार तलावाची जैवविविधता

- **सांभार तलावाचे पर्यावरणीय महत्त्व:** हे रामसर स्थळ (आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाची मान्यताप्राप्त पाणथळ जागा) म्हणून नियुक्त करण्यात आले आहे.
- फ्लेमिंगो आणि उत्तर आशियामधून स्थलांतर करणाऱ्या इतर पक्ष्यांसाठी हे एक महत्त्वाचे हिवाळ्याचे क्षेत्र आहे.
- **सांभार तलावाच्या सभोवतालची वनस्पती:** पाणलोट क्षेत्रात असलेली वनस्पती बहुतेक झीरोफायटिक प्रकारची असते (कोरड्या परिस्थितीत वाढीसाठी अनुकूल वनस्पती).
- सांभार सरोवरातील प्राणी विविधता: सांभार तलावातील सामान्यतः दिसणाऱ्या पक्ष्यांमध्ये फ्लेमिंगो, पेलिकन आणि पाणपक्षी यांचा समावेश होतो.

- 2019 मध्ये, एव्हीयन बोटुलिझममुळे सुमारे 22,000 स्थलांतरित पक्षी तलावात मरण पावले
- भारतीय पशुवैद्यकीय संशोधन संस्था (IVRI), उत्तर प्रदेशने राजस्थानमधील सांभर तलाव येथे पक्ष्यांच्या मोठ्या प्रमाणात मृत्यूचे कारण म्हणून एव्हीयन बोटुलिझमची पुष्टी केली.

Additional Information

- **Avian botulism:** Avian botulism is a neuro-muscular illness caused by Botulinum (natural toxin) that is produced by a bacteria called Clostridium botulinum.
- **Source of this Bacteria:** commonly found in the soil, rivers, and seawater. It affects both humans and animals.
- It affects the nervous system of birds, leading to paralysis in their legs and wings.

अतिरिक्त माहिती

- **एव्हीयन बोटुलिझम:** एव्हीयन बोटुलिझम हा बोटुलिनम (नैसर्गिक विष) मुळे होणारा न्यूरो-स्नायूंचा आजार आहे जो क्लोस्ट्रिडियम बोटुलिनम नावाच्या बॅक्टेरियाद्वारे तयार होतो.
- **या जीवाणूचा स्रोत:** सामान्यतः माती, नद्या आणि समुद्राच्या पाण्यात आढळतात. त्याचा परिणाम मानव आणि प्राणी दोघांवर होतो.
- याचा पक्ष्यांच्या मज्जासंस्थेवर परिणाम होतो, ज्यामुळे त्यांचे पाय आणि पंख अर्धांगवायू होतात.

